

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

027

Szerző:

Cím: *Könyvtárak, könyvek... olvasók*

Hely

Idő

"1921"

Személy

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

1921. 7. 8.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Könyvtárak, könyvek... olvasók.

Könyvtárakat látogatam... s most, hogy az innen-onnan hallottakkal megtértem, mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy a „könyvtármolyokról”, a megkönyvesült mumiákról szóló mesék valótlanok. Mindenütt, amerre csak megfordultam, kellemes, élénk tudósokkal találkoztam, akik alaposan megcáfolják a róluk szóló mende-mondát. Hogy ilyen fürge gondolatú emberek irányítsák könyvtáraink vezetését, arra most igen nagy szükség is van, mert amióta a pénz pénz lett, a könyvvásárlási kedv még inkább megesappant és a könyvigényeket javarészt a könyvtáraknak kell kielégíteniök. Mert igaz, hogy a könyvek ára átlag csak husz-harmincszorosára emelkedett a békeáraknak, míg a többi cikkek ezzel szemben nyolcvan-százötven-szeresére, de hát első az évés, második a cipőtalpalás és csak nagyon messze jönne a huszszorosára megnövekedett könyvecske, amelyet szerénysége dacára sem lehet a szürkébb embereknek elfogyasztaniök. Antikváriusoknak régi megrögzött vevők jelentették ki keserűséggel, meghazudtolva eddigi életük ideálját, hogy nem vásárolnak többé könyvet, a könyv „luxus”. Az antikvárius pedig még nagyobb keserűséggel állapítja meg: már annyira súlyodtunk, hogy a könyvek iránt sincsen érdeklődés. Könyvkereskedésekben, ahol hajdan még a békeidőkben háborus sort állottak a vevők, ma alig akad jelentkező. Még az utabban megjelent könyveket csak veszik valahogy, de a régiket már nem. Az elegáns világ hölgyei pedig szerencsére az aktuális tudományos könyveket keresik zsurtémának.

A könyvtárak hivatásuk tetőpontját elérték. A pénztelen művelt és művelődni óhajtó közönséget el kell látniök szellemi táplálékkal, különben a kultúr-fölényünk nemsokára csak diszpozíció lenne és nem valóság. Sajnos, könyvtáraink szintén hasonló gazdasági nehézségekkel küzdenek, mint az-egyész pol-

gárok. A könyvtárakat meglehetősen szerényen dotálják, amfből nemcsak a drága könyveket kell beszerezni, hanem a drága könyvkötéseket is fedezni, amelyek harminc—száz koronába kerülnek kötetenként. Így csak a legszükségesebb könyveket tudják a könyvtárak megvenni, ezeknek megválogatása pedig meglehetősen kényes munka. Ezek közül is sok hasznavehetlenül hever, mert a magyar „könyvtromboló” közönségnek nem lehet kötetlenül könyvet kézbe adni. A külföldi könyvek beszerzésében kezd némi javulás beállani, amennyiben a dánok, svéd-

angolok és amerikaiak az Egyetemi könyvtár részére több könyvet ingyen küldenek meg. Ujabban *Legate* amerikai kiküldött tárgyal a könyvtárak szükségleteiről. A külföldi publikációk ismeretét nélkülözö magyar tudományos világnak megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz dr *Nékám Lajos*, a kiváló bürgyógyász professzor, aki a tudományos intézetek és könyvtárak részére az amerikai folyóiratokat szerzi meg nyolc évre visszamenőleg és részben a fontosabb könyveket is. *Nékám* professzor a *Rockefeller Foundation* és a *Carnegie Institution* -nal van összeköttetésben, amely intézetek a kívánt könyveket részben ingyen, részben békeáron szállítják, ami azt jelenti, hogy *Nékám* professzor *egy dollárért öt koronát* fizet. (Hadd pukkadjanak a közgazdászok!) A kért munkáknak már körülbelül a fele megérkezett, amelyeknek felkutatása maguknak az amerikaiaknak is sok munkájukba kerül.

Amíg így a kulturmissziót magukra vállalókök enyhítik a fennegetö könyvkrizist, addig a könyvtárak mindent elkövetnek, hogy azt, amijök van, a nagyközönség rendelkezésére bocsássák. A nagy könyvtárak általában reggel kilenctől este hétig megszokott nélkül nyitva tartanak és a könyvek kikölcsönzésében a lehető legnagyobb szabadságot és bőkezűséget vezeték be. Az *Egyetemi könyvtár* még a bekötetlen könyveit is rendelkezésre bocsá-

ította, csakhogy az igényeket kielégíttesse és könyv-kikölcsönzésével óriási forgalmat bonyolított le. A *Fővárosi nyilvános könyvtár* évi hatvan korona díjért bárkinek betét nélkül ad kölcsön könyveket, ki budapesti lakosságát igazolnj tudja. A nagy olvasótermét egész télen át fűtötte és amerikai rendszer szerint az olvasók rendelkezésére szakreferensek állnak, akik a könyvek megválasztásában bárkinek segídkeznek. A nagyközönség igényeinek jobban megfelelő szépirodalmi és ismeretterjesztö tudományos munkákkal *hét kölcsönző fióka* látja el a város lakóit. A *Múzeum-(Széchenyi)-könyvtár* mind a négy osztályát állandóan nyitva tartja és az első negyedévben nyolcszáz kivételes esetben kölcsönzött is. Népkönyvtáraink közül a legjobb az *Erzsébet népkadémiáé*, az idén májusban nyitotta meg hosszú szünet után újra kapuit.

A könyvtárak látogatottsága a békeévekhez arányitva, egyesekben emelkedett, de még itt sem annyira, hogy ez arányban lenne a népesebb Budapesttel és a nagy könyvmizériával. Fokozottabb érdeklődés csak a nyelvek iránt tapasztalható. Az Egyetemi könyvtár látogatottságából kifutnik, hogy mindenki igyekszik a műfordítások helyett az eredetiket elolvasni. *Rendkívüli arányokat öltött az érdeklődés az angol nyelv iránt*. Az Egyetemi könyvtár a *Tauchnitz-féle* kiadásokat szekérszámra adta kölcsönbe. Sokan foglalkoznak a dán, svéd és holland nyelvekkel is, ami ezeltö ritkaságszámba ment. A nagyközönség természetesen még mindig a szépirodalmat helyezi előtérbe a filozófiai és tudományos munkák elé. Társadalomtudományi munkákkal most fél foglalkozni. A szakemberek, egyetemi hallgatók, nemzetgyülesi képviselök pedig azt olvasák, amire foglalkozásuknál fogva szükségük van. Másra most nincsen sem kedv, sem idő.

Vidéken körülbelül háromezáz könyvtár működik, amelyek nagy látogatottságnak örvendenek. A *debreceni városi könyvtár*, amely mindössze két-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: .....

Forrás: .....

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

0274

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házinymoda 1920

háromezer kötetből áll, évi negyvenezer (!) kötet forgalmat bonyolított le. Mint szép jelenséget említhetjük még meg, hogy a *szegedi kisgazdák* könyvtárát alapították.

Nem mondhatok le saját megfigyeléseim beszámolásáról sem. Még mindig vannak éjfélekig titokban regényt habzó lányok és a villamosban a másik világból a valóságba át nem rázható olvasók, de már meglehetősen gyéren. A nagy, igazi, lelkes olvasógárda már javarészt eltűnt. A tőzsde, a praktikus pályák, a megélhetés, a lélek elfásultsága sokakat elyon a betű szeretetétől. A Ligetekben és a Muzeumkertben is inkább a kézimunka járja vagy még nagyobb előszeretettel a levegőbe való meredés. Mindenkinnek van regénye, nagy klasszikus tragédiája. És a lányok reménytelenül, de mégis lovagot várnak. Ennek a nagy nem-olvasásnak nincs más gyógyszere, mint ha a könyvtárak továbbra is oly szívesen látják az olvasni akarókat, ha előnyeikkel újra visszacsalogatják a gazdaságilag, lelkileg megtörteteket a megenyhülés birodalmába. . . . —ö—